

Asia: VN/25238/2024

Lausuntopyyntö: Valtioneuvoston asetus teollisuuden tuotantoprosessien vähähiilistämisen ja energiatehokkuuden edistämiseen sekä ilmastoneutraaliin talouteen siirtymisen edistämiseen myönnettävästä avustuksesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lausunto luonnoksesta Valtioneuvoston asetukseen teollisuuden tuotantoprosessien vähähiilistämiseen ja energiatehokkuuden edistämiseen sekä ilmastoneutraaliin talouteen siirtymisen edistämiseen myönnettävistä avustuksista

Valio kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta. Ilmastoneutraaliin talouteen siirtymiseen liittyvät uudet toimintatavat ja innovaatiot ovat riskialttiita eikä kaikkia hankkeita voida markkinaehtoisesti edistää. On hyvä, että Suomi omalta osaltaan auttaa suomalaisyrityksiä vihreän siirtymän investointien rahoituksessa sekä kilpailussa, joka tällä hetkellä houkuttaa investointirahaa Suomen ja EU:n ulkopuolella.

Pidämme hyvänä, että hallitus käyttää tukipolitiikkaa investointien edistämiseen. Rahoituksen puutteen lisäksi investointeja hidastaa myös toimintaympäristön ja sääntelyn ennakoimattomuus, viranomaistulkintojen erilaisuus eri puolilla Suomea sekä hidas lupaprosessi. Lupaprosessin hitaus uhkaa jopa saatua rahoitustukea sillä riskinä on, että investointiavustuksia joudutaan palauttamaan rakentamisen viivästyttyä koska lupaprosessi laahaa. Kaikki keinot investointien lisäämiseksi on nyt otettava käyttöön.

Ehdotus hyödyttää vain osaa toimialoista – korkea alaraja ongelma

Ehdotuksen mukaista avustusta voisi Suomessa käyttää vain harvan toimialan yritykset. Koska ehdotus lähtee siitä, että vain tietyt toiminnot ovat tukikelpoisia ja koska ehdotus painottuu vain

suuriin investointeihin, rajataan pois suuri määrä tärkeitä investointeja. Investointihyvityksen käyttökelpoisuus niin tuotantoprosessien vähähiilistämiseen kuin energiatehokkuustoimenpiteisiin liittyen on vähäinen johtuen ehdotuksen korkeasta investointikustannusten alarajasta ja ehdosta, että ettei tuki ei saa johtaa tuotantokapasiteetin kasvattamiseen. Investoinneilla haetaan usein samalla myös tuotantokapasiteetin kasvun mahdollisuutta.

Suomessa on pulaa kaikista tuotannollisista investoinneista eikä vain runsaasti sähköä käyttävistä vihreän siirtymän investoinneista. Olisi hyvä harkita kone- ja laiteinvestoinnin edistämiseen tuki-intensiteetiltään alhaisempaa, mutta kaikkiin yrityksiin kohdistuvaa määräaikaista investointien verokannustinta.

Investointiavustuksen kustannusten alaraja liian korkea

Katsomme, että investointikustannusten alaraja 30 miljoonaa euroa on liian korkea. Alarajaa tulee alentaa merkittävästi, jotta sen käyttökelpoisuus yritysten näkökulmasta kasvaisi. Toinen vaihtoehto olisi muuttaa esitystä siten, että investointikustannukseen laskettaisiin yksittäisen investointikohteen lisäksi myös tuen myöntämisedellytykset täyttävä investointiohjelma. Tämä mahdollistaisi tuen laajemman hyödyntämisen.

Biokaasun tuotanto ja varastointi myös avustuksen pariin

Valio pitää erityisen tärkeänä, että uusiutuvan energiaan tuotantoon tai varastointiin liittyvät biokaasuinvestoinnit sisältyvät investointiavustuksen piiriin. Lantabiokaasulla on merkittävät mahdollisuudet kotimaisen uusiutuvat energian tuotannossa jo valmiilla teknologialla, joka voidaan nopeasti ottaa käyttöön.

Olisi tärkeä huolehtia myös siitä, että investointiavustusta on mahdollisuus saada ns. laitospaketeihin ei ainoastaan yhteen saman sijainnin laitokseen. Lantabiokaasun tuotanto perustuu ns. hybridimalliin, jossa keskuslaitoksen lisäksi tarvitaan useita satelliittilaitoksia. Nämä kaikki tulisi laskea yhteen laitospaketeihin, joka tulee olla myös tukikelpoinen.

Hallitusohjelmassa on mainittu, että Suomessa edistetään biokaasun tuotantoa. Tämän vuoksi tulee uusiutuvan energiaan tuotantoon sekä uusiutuvan energian tuotantoon ja varastointiin liittyvät biokaasuinvestoinnit sisällyttää investointiavustuksen piiriin.

Käyttöönottoaikataulu on hyvin tiukka

Esityksen mukaan avustusta on haettava viimeistään 31.12. 2025 ja avustuksen kohteena olevan laitoksen tai laitteiston on oltava valmis ja toiminnassa 36 kuukauden kuluessa myöntämispäivästä. Tämä vähentää mahdollisuuksia avustuksen hakemiseen ja hyödyntämiseen. Isojen investointien toteuttaminen vie usean vuoden aikaa. Hyvä myös muistaa, että Suomen hidastunut lupaprosessi hidastaa investointien toteutusta.

Lisätietoja

Anna-Kaisa Auvinen

Yhteiskuntasuhdejohtaja

Auvinen Anna-Kaisa
Valio Oy